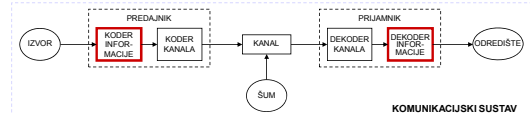

Teorija informacije

Entropijsko kodiranje

Kodiranje i kompresija

- ♦ Kodiranje: dodjela kodnih riječi simbolima poruke
- ♦ Kompresija: kodiranje koje smanjuje broj bitova potreban za izražavanje poruke
- ♦ U jasnom kontekstu, koristimo ove pojmove kao sinonime
- ♦ Kompresija se vrši u koderu informacije

09/05

TI • Entropijsko kodiranje

2

Entropijsko kodiranje

- ♦ Uvod u kodiranje i kompresiju
 - Definicije, podjela metoda kompresije
 - Uvod u entropijsko kodiranje
- ♦ Karakteristike izvora informacije
 - Stacionarni izvor, ergodički izvor, izvori s memorijom (Markovljevi)
- ♦ Vrste kodova i njihova svojstva
 - Singularni, nesingularni, jednoznačno dekodabilni, prefiksni kodovi
- ♦ Optimalno kodiranje
- ♦ Metode entropijskog kodiranja
 - Shannon-Fanoovo kodiranje
 - Huffmanovo kodiranje
 - Aritmetičko kodiranje
 - Metode rječnika (LZ77, LZ78, LZW)
 - Metode skraćivanja niza (potiskivanje nula, slijedno kodiranje)

09/05

TI • Entropijsko kodiranje

3

Osnovna svojstva kompresije

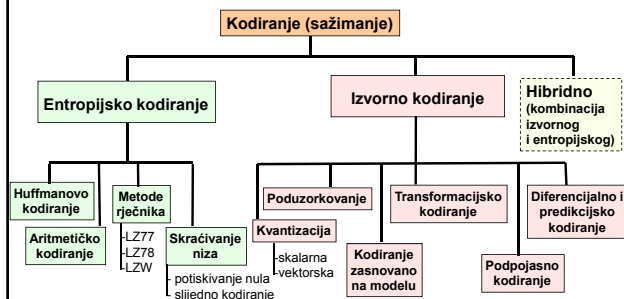
- ♦ Kompresija **bez gubitaka**
 - Komprimirani podaci mogu se dekomprimiranjem rekonstruirati bez gubitka informacije (*reverzibilno*)
 - Primjene: npr. tekst, medicinske slike, satelitske snimke
- ♦ Kompresija **s gubicima**
 - Cilj je ili dobiti najbolju vjernost rekonstruiranih podataka za zadanu brzinu (bit/s) ili postići najmanju brzinu za zadanu granicu vjernosti
 - Primjene: npr. govor, slika, video
- ♦ Važan parametar je **omjer kompresije**
 - Omjer veličine komprimiranih i originalnih podataka, npr. 1:10

09/05

TI • Entropijsko kodiranje

4

Klasifikacija postupaka kodiranja

09/05

TI • Entropijsko kodiranje

5

Uvod u entropijsko kodiranje

- ♦ Osnovna ideja: skraćeno zapisati višestruko ili često ponavljane simbole ili nizove simbola
- ♦ Zajedničko svim metodama entropijskog kodiranja:
 - temelje se direktno na teoriji informacije
 - kodiranje **bez gubitaka**
 - omjer kompresije ovisi samo o statističkim svojstvima izvora informacije
 - poruka se promatra isključivo kao niz niz slučajnih vrijednosti, ne uzimaju se u obzir svojstva medija (za razliku od izvornog kodiranja)

09/05

TI • Entropijsko kodiranje

6

Karakteristike izvora informacije

Zavod za telekomunikacije

- Izvor informacije promatramo kao stohastički proces, tj. niz slučajnih varijabli:

$$X_1, X_2, \dots, X_n$$

- Izvor u potpunosti opisan raspodjelom združenih vjerojatnosti pojavljivanja varijabli:

$$P\{(X_1, X_2, \dots, X_n) = (x_1, x_2, \dots, x_n)\} = p(x_1, x_2, \dots, x_n)$$

- Općenito, moguća zavisnost među varijablama

09/05

TI • Entropijsko kodiranje

7

Stacionarni izvor

DEFINICIJA

Zavod za telekomunikacije

- Statistička svojstva se ne mijenjaju s vremenom

$$P\{(X_1, X_2, \dots, X_n) = (x_1, x_2, \dots, x_n)\} = P\{(X_{1+l}, X_{2+l}, \dots, X_{n+l}) = (x_1, x_2, \dots, x_n)\}, \\ \forall l, (x_1, x_2, \dots, x_n) \in X^n, n > 0$$

- Trivijalan primjer stacionarnog izvora:

AEAEAEAEAEAEAEAE....

- Trivijalan primjer nestacionarnog izvora:

AEAEAEAEAEAEAEAEAEAEAEAEAEAE....

09/05

TI • Entropijsko kodiranje

8

Ergodički izvor

DEFINICIJA

Zavod za telekomunikacije

- Izvor kao skup svih mogućih proizvedenih nizova
 - Prosjeck po skupu: prosjek pojavljivanja simbola na nekom mjestu u nizu, gledano među svim nizovima
 - Prosjeck po vremenu: učestalost pojavljivanja simbola unutar pojedinog niza
- Ergodičnost: prosjeck po skupu = prosjeck po vremenu
- Svaki proizvedeni niz ima ista svojstva i ona se ne mijenjaju u vremenu
- Za entropijsko kodiranje promatramo ergodičke izvore (aproksimacija stvarnih izvora)

09/05

TI • Entropijsko kodiranje

9

Ergodičnost izvora - primjer

Zavod za telekomunikacije

- Izvor počinje 1/3 sa A, 1/3 B i 1/3 E
 - Ako počne sa A ili B ponavlja ih izmjenično
 - Ako počne sa E, ponavlja samo E
 - Skup mogućih nizova:
 - Niz 1: ABABABABABAB...
 - Niz 2: BABABABABABA...
 - Niz 3: EEEEEEEEEEEEE...

Simbol	Prosjeck po vremenu za niz 1	Prosjeck po vremenu za niz 2	Prosjeck po vremenu za niz 3	Prosjeck po skupu
A	1/2	1/2	0	1/3
B	1/2	1/2	0	1/3
E	0	0	1	1/3

09/05

TI • Entropijsko kodiranje

10

Izvori s memorijom

Zavod za telekomunikacije

- Vjerojatnost pojavljivanja simbola je ovisna o jednom ili više prethodnih simbola
- Neki nizovi simbola vjerojatniji od drugih
- Većina prirodnih izvora su izvori s memorijom
 - Npr. iz slova u tekstu, zvuk govora, slika

09/05

TI • Entropijsko kodiranje

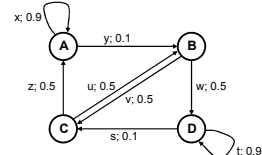
11

Markovljevi informacijski izvori

Zavod za telekomunikacije

- Izvori s memorijom često se mogu opisati pomoću Markovljevih
- Stanja, vjerojatnosti prijelaza
- Pri prijelazu stanja generira se simbol

09/05

TI • Entropijsko kodiranje

12

Nesingularni kodovi

DEFINICIJA

Zavod za telekomunikacije

- Kod je nesingularan ako svakom simbolu dodjeljuje drugačiju kodnu riječ

$$x_i \neq x_j \Rightarrow C(x_i) \neq C(x_j)$$

- To nije garancija jednoznačnosti
- Primjer:
 - Simboli A, B, C; kod: C(A) = 0, C(B) = 01 i C(C) = 1
 - "ABC" → "0011"
 - "0011" → ?

09/05

TI • Entropijsko kodiranje

19

Jednoznačno dekodabilni kodovi

DEFINICIJA

Zavod za telekomunikacije

$$x \xrightarrow{KOD} C(x)$$

$$x_1 x_2 \dots x_n \xrightarrow{PROŠIRENI KOD} C(x_1 x_2 \dots x_n) = C(x_1) C(x_2) \dots C(x_n)$$

- Kod jednoznačno dekodabilan ako je proširenje nesingularno

- Različite poruke → različite kodirane poruke

- Primjer:

- Simboli A, B, C; kod: C(A) = 0, C(B) = 01 i C(C) = 011
- "ABC" → "001011" → "ABC"
- "001..." → ?

- Ne može se trenutno dekodirati

09/05

TI • Entropijsko kodiranje

20

Prefiksni (trenutni) kodovi

DEFINICIJA

Zavod za telekomunikacije

- Prefiksni kod je kod u kojem niti jedna kodna riječ nije prefiks neke druge kodne riječi
- Svaka kodna riječ se može trenutno dekodirati, bez znanja iduće kodne riječi
- U prethodnom primjeru, problem je upravo u tome što su kodne riječi jedna drugoj prefiks

09/05

TI • Entropijsko kodiranje

21

Vrste kodova: primjer

Zavod za telekomunikacije

SIMBOL (x _i)	VRSTA KODA			
	SINGULARNI	NESINGULARNI	JEDINSTVENO DEKODABILNI	PREFIKSNI
1	0	0	10	0
2	0	010	00	10
3	0	01	11	110
4	0	10	110	111
"1234" →	0000	00100110	100011110	010110111
Dekodirano	?	?	1234	1234
Prvih 6 simbola	?	?	?(123 ili 124)	123

09/05

TI • Entropijsko kodiranje

22

Kraftova nejednakost

TEOREM

Zavod za telekomunikacije

- Za svaki prefiksni kod sa abecedom od d simbola i duljinama kodnih riječi l_1, l_2, \dots, l_n vrijedi:

$$\sum_{i=1}^n d^{-l_i} \leq 1$$

i obrnuto, za bilo koji skup duljina kodnih riječi l_i koje zadovoljavaju ovu nejednakost, postoji prefiksni kod s takvim duljinama kodnih riječi.

- Određuje minimalne duljine kodnih riječi potrebne za prefiksni kod

09/05

TI • Entropijsko kodiranje

23

Kraftova nejednakost – primjeri

Zavod za telekomunikacije

- Prethodni primjer koda {0, 10, 110, 111}

- Binarna abeceda, D=2

$$\sum_{i=1}^n 2^{-l_i} \leq 1$$

$$2^{-1} + 2^{-2} + 2^{-3} + 2^{-3} = 1$$

- Nema kraćeg koda

- Tražimo kod za tri simbola

$$2^{-1} + 2^{-2} + 2^{-2} = 1 \Rightarrow \text{mora postojati pref. kod duljina 1, 2, 2}$$

09/05

TI • Entropijsko kodiranje

24

Optimalni kodovi (1/2)

Zavod za telekomunikacije

- Općenito, više kodova zadovoljava K.N.; koji je optimalan?
 - npr: {0, 10, 110, 111}, {111, 0, 10, 110}...
- Optimalan kod: prefiksni kod sa najmanjom mogućom prosječnom duljinom kodne riječi

$$\min \left[L = \sum_{i=1}^n p_i l_i \right] \text{ uz uvjet } \sum_{i=1}^n d^l_i \leq 1$$

09/05

TI • Entropijsko kodiranje

25

Optimalni kodovi (2/2)

Zavod za telekomunikacije

- Minimum se dobiva za:

$$l_i^* = -\log_d p_i \Rightarrow L = -\sum_{i=1}^n p_i \log_d p_i = H(X)$$

- Ali l_i moraju biti cijeli brojevi, pa se ne može uvijek postići $L=H$:

$$L \geq H(X)$$

- Za optimalni kod, prosječna duljina kodne riječi je unutar jednog bita od entropije: $H(X) \leq L < H(X) + 1$

- Efikasnost koda: $\varepsilon = \frac{H(X)}{L}$

09/05

TI • Entropijsko kodiranje

26

Metode entropijskog kodiranja

Zavod za telekomunikacije

- Shannon-Fanoovo kodiranje
- Huffmanovo kodiranje
 - optimalno kodiranje
 - binarno stablo
 - kraći zapis čestih znakova
- Aritmetičko kodiranje
 - poopćenje Huffmanovog kodiranja
 - cijela poruka se pretvara u jednu kodnu riječ
- Metode rječnika
 - isti rječnik kodnih riječi na strani pošiljatelja i primatelja
 - dinamička konstrukcija rječnika
 - Lempel-Ziv (LZ77, LZ78), Lempel-Ziv-Welch (LZW)
- Metode skraćivanja niza
 - potiskivanje nula, slijedno kodiranje

09/05

TI • Entropijsko kodiranje

27

Shannon-Fanoovo kodiranje

Zavod za telekomunikacije

- Jedna je od prvih metoda kodiranja utemeljenih na teoriji informacije
- Ne daje uvijek optimalan kod
 - Vrlo rijetko se koristi
- Zasniva se na željenim svojstvima kôda:
 - Niti jedna kodna riječ ne smije biti prefiks neke druge kodne riječi;
 - Želimo da se u kodiranim porukama simboli 0 i 1 pojavljuju s podjednakom vjerojatnošću.

09/05

TI • Entropijsko kodiranje

28

Shannon-Fanoovo kodiranje: postupak

Zavod za telekomunikacije

- Posložiti simbole po padajućim vjerojatnostima
- Podjela simbola u grupe
- Dodjela znamenke 0 jednoj, a 1 drugoj grupi
- Postupak se ponavlja dok se grupe ne svedu na 1 simbol

09/05

TI • Entropijsko kodiranje

29

Shannon-Fanoovo kodiranje: primjer

Zavod za telekomunikacije

x_i	$p(x_i)$	KORAK 1	KORAK 2	KORAK 3	KORAK 4	KODNA RIJEČ	DULJINA KODNE RIJEČI
x_1	0.25	0	0			00	2
x_2	0.25	0	1			01	2
x_3	0.125	1	0	0		100	3
x_4	0.125	1	0	1		101	3
x_5	0.0625	1	1	0	0	1100	4
x_6	0.0625	1	1	0	1	1101	4
x_7	0.0625	1	1	1	0	1110	4
x_8	0.0625	1	1	1	1	1111	4
Prosječna duljina kodne riječi:							2.75

09/05

TI • Entropijsko kodiranje

30

Huffmanovo kodiranje

Zavod za telekomunikacije

- ♦ D. A. Huffman, 1952. godine
- ♦ Kodira pojedinačne simbole kodnim riječima promjenjive duljine, ovisno o (poznatim!) vjerojatnostima njihova pojavljivanja
- ♦ Temelji se na dvije jednostavne činjenice:
 - (1) U optimalnom kodu, simboli s većom vjerojatnošću pojavljivanja imaju kraće kodne riječi od onih s manjom vjerojatnošću
 - (2) U optimalnom kodu, dva simbola s najmanjim vjerojatnostima imaju kodne riječi jednake duljine (vrijedi za prefiksni kod)
- ♦ Ishod: sažetiji zapis (npr. tipičan tekst se sažima za 45%)

09/05

TI • Entropijsko kodiranje

31

Huffmanovo kodiranje: postupak

Zavod za telekomunikacije

- ♦ Algoritam stvaranja koda:
 1. Sortiraj simbole po padajućim vjerojatnostima
 2. Pronađi dva simbola s najmanjim vjerojatnostima
 3. Jednom od njih dodijeli simbol "0", drugom "1"
 4. Kombiniraj ta dva simbola u jedan nadsimbol (nadsimbol je novi simbol čija je vjerojatnost pojavljivanja jednaka zbroju vjerojatnosti pojavljivanja dvaju simbola od kojih je nastao) i zapiši ih kao dvije grane binarnog stabla, a nadsimbol kao račvanje iznad njih
 5. Ponavljaj 1-4 dok ne dobiješ samo jedan nadsimbol
 6. Povratkom kroz stablo očitaj kodove
- ♦ Podatkovna struktura algoritma je binarno stablo
- ♦ Algoritam dekodiranja koristi isti postupak za gradnju stabla
 - Dekoder mora znati vjerojatnosti pojavljivanja simbola

09/05

TI • Entropijsko kodiranje

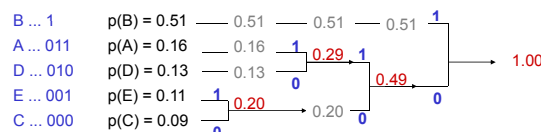
32

Huffmanovo kodiranje: primjer

Zavod za telekomunikacije

- ♦ Skup simbola {A, B, C, D, E} s vjerojatnostima pojavljivanja $p(A) = 0.16$, $p(B) = 0.51$, $p(C) = 0.09$, $p(D) = 0.13$, $p(E) = 0.11$
- ♦ Za uniformni kod, prosječna duljina koda je **3 bit/simbol** (jer je $2^2 \leq 5 \leq 2^3$).
- ♦ Entropija: **1.96 bit/simbol**

- ♦ Prosječna duljina dobivenog koda u našem slučaju je:

$$L = \sum_{x \in X} p_x l_x = 3 \times (0.09 + 0.11 + 0.13 + 0.16) + 0.51 = 1.98 \text{ bit/simbol}$$

09/05

TI • Entropijsko kodiranje

33

Huffmanovo kodiranje: svojstva

Zavod za telekomunikacije

- ♦ kodiranje je idealno ako su vjerojatnosti $1/2, 1/4, \dots, 1/2^n$
- ♦ u stvarnim slučajevima to obično nije slučaj, te rezultat ovisi o vjerojatnostima pojavljivanja simbola
- ♦ prednosti:
 - jednostavan za izvedbu
 - vrlo dobro kodiranje za „dobre“ vjerojatnosti pojavljivanja simbola
- ♦ nedostaci:
 - vjerojatnosti pojavljivanja simbola moraju biti poznate; ovisi o primjeni (tekst, slika)
 - za „loše raspoređene“ vjerojatnosti pojavljivanja dobiju se izrazito loši kodovi

09/05

TI • Entropijsko kodiranje

34

Primjer lošeg koda i prošireni Huffmanov kod

Zavod za telekomunikacije

Simbol	Vjerojatnost	Kodna riječ
a_1	0.95	0
a_2	0.02	10
a_3	0.03	11

- ♦ Entropija: 0.335 bit/simbol
- ♦ Prosječna duljina: 1.05 bit/simbol: **213% više od entropije!!**
- ♦ Prošireni kod: $1.222 / 2 = 0.611$ bit/simbol: 72% više od entropije.
- ♦ Bolje je kodirati duže sekvence, ali tada broj kodnih riječi raste eksponencijalno

PROŠIRENI KOD		
Simbol	Vjerojatnost	Kodna riječ
$a_1 a_1$	0.9025	0
$a_1 a_2$	0.0190	111
$a_1 a_3$	0.0285	100
$a_2 a_1$	0.0190	1101
$a_2 a_2$	0.0004	110011
$a_2 a_3$	0.0006	110001
$a_3 a_1$	0.0285	101
$a_3 a_2$	0.0006	110010
$a_3 a_3$	0.0009	110000

09/05

TI • Entropijsko kodiranje

35

Huffmanovo kodiranje: primjene

Zavod za telekomunikacije

- ♦ Česta primjena unutar složenijih algoritama
- ♦ Primjeri:
 - standardi za telefaks (T.4, T.6)
 - standard za nepomičnu sliku JPEG

09/05

TI • Entropijsko kodiranje

36

Aritmetičko kodiranje

Zavod za telekomunikacije

- ♦ Autori Pasco & Rissanen (nezavisno), 1976. godine
- ♦ Algoritam uzima kao ulaz cijele nizove simbola ("poruke") i preslikava ih na realne brojeve, ovisno o (poznatim!) statističkim svojstvima

09/05

TI • Entropijsko kodiranje

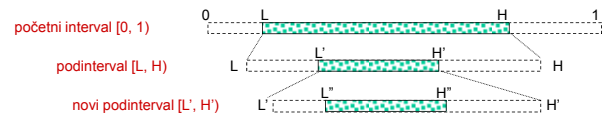
37

Aritmetičko kodiranje: postupak

Zavod za telekomunikacije

1. Podijeli interval $[0, 1)$ u n podintervala koji odgovaraju simbolima iz abecede; duljina svakog podintervala proporcionalna vjerojatnosti odgovarajućeg simbola
2. Iz promatranog skupa podintervala, odaberi podinterval koji odgovara sljedećem simbolu u poruci
3. Podijeli taj podinterval u n novih podintervala, proporcionalno vjerojatnostima pojavljivanja simbola iz abecede; tako nastaje novi skup podintervala koji promatramo
4. Ponavlja korake 2 i 3 dok cijela poruka nije kodirana
5. Konačni kod za čitavu poruku je jedan broj iz intervala u binarnom obliku

09/05

TI • Entropijsko kodiranje

38

Aritmetičko kodiranje: primjer (1)

Zavod za telekomunikacije

- $M=2$
- simboli: X, Y
- $p(X) = 2/3$
- $p(Y) = 1/3$

- poruka duljine 2 (moguće poruke XX, XY, YX, YY) kodira se onim brojem bita dovoljnim za jedinstveno određivanje intervala (binarni razlomak!)

Poruka duljine 2

Simboli	Interval	Binarni razlomak
XX	$[0, 1/4)$	0.01
XY	$[1/4, 2/4)$	0.1
YX	$[2/4, 3/4)$	0.11
YY	$[3/4, 1)$	0.1111

Bilo koji broj iz intervala može poslužiti kao kodna riječ

Kodna riječ (binarno)

09/05

TI • Entropijsko kodiranje

39

Aritmetičko kodiranje: primjer (2)

Zavod za telekomunikacije

- primjer za poruku duljine 3

- $M=2$
- simboli: X, Y
- $p(X) = 2/3$
- $p(Y) = 1/3$

Kodna riječ (binarno)

Simboli	Interval	Binarni razlomak
XXX	$[0, 1/4)$	0.01
XXY	$[1/4, 2/4)$	0.11
XYX	$[2/4, 3/4)$	0.100
XYX	$[3/4, 1)$	0.1010
YXX	$[0, 1/4)$	0.110
YXY	$[1/4, 2/4)$	0.1110
YYX	$[2/4, 3/4)$	0.1111
YYY	$[3/4, 1)$	0.11111

09/05

TI • Entropijsko kodiranje

40

Postupak dekodiranja

Zavod za telekomunikacije

1. Podijeli početni interval $[0, 1)$ u podintervale po vjerojatnostima pojavljivanja simbola
2. Uzmi primljeni kod kao realni broj
3. Pronađi podinterval u kojem se nalazi broj (kod)
4. Zapiši simbol koji odgovara tom podintervalu
5. Podijeli taj podinterval u n novih podintervala, proporcionalno vjerojatnostima pojavljivanja simbola iz abecede; tako nastaje novi skup podintervala koji promatramo
6. Ponavlja korake 3-5 dok ne dođe kraj poruke

09/05

TI • Entropijsko kodiranje

41

Dekodiranje: primjer

Zavod za telekomunikacije

- primjer za poruku duljine 3

- $M=2$
- simboli: X, Y
- $p(X) = 2/3$
- $p(Y) = 1/3$

- Primljeni kod 1111 tj. 15/16

Simboli	Interval	Binarni razlomak
YX	$[2/3, 1)$	24/27
YY	$[0, 2/3)$	26/27

15/16 0.1111

09/05

TI • Entropijsko kodiranje

42

Odabir koda

Zavod za telekomunikacije

- ♦ Kojim brojem iz podintervala kodirati poruku?
- ♦ Može se uzeti bilo koja vrijednost iz podintervala
- ♦ Dovoljan broj znamenki:

$$l(x) = \left\lceil \log \frac{1}{P(x)} \right\rceil + 1 \text{ [bit]}$$

- ♦ Na ovakav način dobiva se uvijek prefiksni kod

09/05

TI • Entropijsko kodiranje

43

Implementacija

Zavod za telekomunikacije

- ♦ Do sada opisani algoritam neupotrebljiv
 - Neprihvatljivo čekanje do kraja poruke
 - Algoritam podrazumijeva beskonačnu preciznost realnih brojeva – na računalu prikaz s pomičnim zarezom
 - Operacije s realnim brojevima su skupe
- ♦ Potreban je algoritam koji:
 - Koristi operacije sa cijelim brojevima
 - Koristi prikaz sa fiksnim brojem bitova
 - Proizvodi simbole koda tokom postupka kodiranja, a ne na kraju

09/05

TI • Entropijsko kodiranje

44

Aritmetičko kodiranje: praktičan postupak

Zavod za telekomunikacije

- ♦ Osnovni postupak podjele na podintervale je isti
- ♦ Koristi se fiksni broj znamenki za prikaz intervala
- ♦ Kada je prva znamenka u prikazu gornje i donje granice ista, interval se *renormalizira*:
 - Prvih n znamenki se šalje na izlaz kodera
 - Znamenke se pomiču ulijevo za jedno mjesto
 - Desno se dodaje znamenka: 0 na donju, 1 na gornju granicu intervala (ako su znamenke binarne)

09/05

TI • Entropijsko kodiranje

45

Renormalizacija: primjer

Zavod za telekomunikacije

		GORNJA GRANICA	DONJA GRANICA	DULJINA INTERVALA	KUMULATIVNI IZLAZ
Početno stanje		99999	00000	100000	
Kodiraj B (0.2-0.3)		29999	20000		
Renormalizacija, izlaz: 2		99999	00000	100000	2
Kodiraj I (0.5-0.6)		59999	50000		
Renormalizacija, izlaz: 5		99999	00000	100000	25
Kodiraj L (0.6-0.8)		79999	60000	20000	25
Kodiraj L (0.6-0.8)		75999	72000		25
Renormalizacija, izlaz: 7		59999	20000	40000	257
Kodiraj RAZMAK (0.0-0.1)		25999	20000		257
Renormalizacija, izlaz: 2		99999	00000	40000	2572
Kodiraj G (0.4-0.5)		19999	16000		2572
Renormalizacija, izlaz: 1		99999	60000	40000	25721
Kodiraj A (0.1-0.2)		67999	64000		25721
Renormalizacija, izlaz: 6		79999	40000	40000	257216
Kodiraj T (0.9-1.0)		79999	76000		257216
Renormalizacija, izlaz: 7		99999	60000	40000	2572167
Kodiraj E (0.3-0.4)		75999	72000		2572167
Renormalizacija, izlaz: 7		59999	20000	40000	25721677
Kodiraj S (0.8-0.9)		55999	52000		25721677
Renormalizacija, izlaz: 5		59999	20000		257216775
Renormalizacija, izlaz: 2					2572167752
Renormalizacija, izlaz: 0					25721677520

09/05

TI • Entropijsko kodiranje

46

Usporedba aritmetičko - Huffman

Zavod za telekomunikacije

Huffman	Aritmetičko kodiranje
Kodira svaki simbol posebno	Kodira cijelu poruku jednim kodom: realni broj 0 - 1
Minimalno 1 bit/simbol	Moguće < 1 bit/simbol
Duljina poruke nije važna	Teoretski optimalno za dugačke poruke
Kodiranje niza simbola moguće samo proširenim Huffman kodom	Uvijek se kodira cijela poruka
Jednostavno za računanje	Zahtjevnije za računanje

09/05

TI • Entropijsko kodiranje

47

Aritmetičko kodiranje: primjene

Zavod za telekomunikacije

- ♦ Primjena kao komponente u raznim standardima i za razne vrste medija
- ♦ Dokumenti
 - JBIG (Joint Bi-level Image Processing Group)
- ♦ Slika
 - JPEG
- ♦ Sintetički sadržaji/animacija
 - MPEG-4 FBA (Face and Body Animation)

09/05

TI • Entropijsko kodiranje

48

Metode rječnika

Zavod za telekomunikacije

- ♦ Algoritmi kodiranja metodama rječnika uzimaju kao ulaz nizove simbola ("riječi") promjenjive duljine i kodiraju ih kodnim riječima stalne duljine iz rječnika
- ♦ Ne trebaju znati vjerojatnosti pojavljivanja simbola, nazivaju se i *univerzalni koderi*
- ♦ Koder i dekodeer moraju imati isti rječnik
- ♦ Rječnik može biti statičan, no najčešće je prilagodljiv

09/05

TI • Entropijsko kodiranje

49

Metode s prilagodljivim rječnikom

Zavod za telekomunikacije

- ♦ Koder i dekodeer dinamički grade rječnik
 - LZ77: Rječnik je posmični prozor
 - LZ78: riječi se grade dodavanjem slova na postojeće riječi (u početku rječnik je prazan)
 - Lempel-Ziv-Welch (LZW) algoritam
 - izvorni algoritam smislili Ziv i Lempel (1977 - LZ77, 1978 - LZ78), a Welch ga je doradio i poboljšao 1984 (zato **LZW**)
 - algoritam relativno jednostavan, iako složeniji od Huffmanovog
 - izvorni LZW algoritam koristi rječnik s 4K riječi, s tim da su prvih 256 riječi standardni ASCII kodovi

09/05

TI • Entropijsko kodiranje

50

Algoritam LZ77

Zavod za telekomunikacije

- ♦ Rječnik je posmični prozor od N zadnjih simbola
- ♦ U svakom koraku traži se u rječniku najduži niz simbola jednak nadolazećim simbolima, te se kodira kao uređena trojka (*pomak*, *duljina*, *sljedeći_simbol*)
- ♦ Nedostatak: "kratka" memorija

09/05

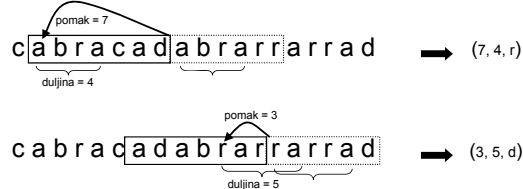
TI • Entropijsko kodiranje

51

LZ77: primjer kodiranja

Zavod za telekomunikacije

09/05

TI • Entropijsko kodiranje

52

Algoritmi LZ78 i LZW

Zavod za telekomunikacije

- ♦ Umjesto posmičnog prozora, zasebna memorija za rječnik
 - Rječnik je poredana lista riječi (nizova simbola)
 - Riječ se dovaća pomoću indeksa (rednog broja)
- ♦ LZ78
 - Rječnik u početku prazan
 - U svakom koraku šalje se (*indeks*, *idući simbol*)
 - Indeks pokazuje na najdulju riječ u rječniku jednaku nadolazećem nizu simbola
 - Rječnik se nadopunjava novim riječima tijekom kodiranja

09/05

TI • Entropijsko kodiranje

53

LZW algoritam

Zavod za telekomunikacije

• Algoritam kodiranja:

```
1. RadnaRiječ = sljedeći simbol sa ulaza
2. WHILE (ima još simbola na ulazu) DO
3.   NoviSimbol = sljedeći simbol sa ulaza
4.   IF RadnaRiječ+NoviSimbol postoji u rječniku THEN
5.     RadnaRiječ = RadnaRiječ+NoviSimbol
6.   ELSE
7.     IZLAZ: kod za RadnaRiječ
8.     dodaj RadnaRiječ+NoviSimbol u rječnik
9.     RadnaRiječ = NoviSimbol
10.  END IF
11. END WHILE
12. IZLAZ: kod za RadnaRiječ
```

09/05

TI • Entropijsko kodiranje

54

